

VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA ZDRAVOTNICKÁ ZLÍN

Historie ošetrovatelství

Seminární práce

Rozhovor se zdravotní sestrou, pamětnicí

8.11.2009

Zdeněk Nedorost, 1.DZZ

Úvod

Jako téma seminární práce jsem si zvolil rozhovor se zdravotní sestrou, pamětnicí. Je to velmi příjemná starší paní (*1945) a zároveň má sousedka, pracovala jako zdravotní sestra celý život, studium končila před 45 lety.

1. Co Vás vedlo ke studiu zdravotní sestry?

Začalo to tak, že jsem v 15 letech chtěla dělat kosmetičku. V té době však nebyla škola pro kosmetičky ale pouze něco jako kurzy. Byla jsem s maminkou u vedoucí kurzu kosmetiček, dodnes se vidím jako patnáctiletá mladá dívka s natupírovanými vlasy, namalovanou tváří... Vedoucí kosmetiček tehdy řekla, že by pro mě byla lepší první zdravotnická škola – že by má cesta k práci kosmetičky byla snazší. Souhlasila jsem, přesto, že mi rodiče tvrdili, že zdravotnická škola je velmi náročná. Na zdravotní škole se mi práce sestry zalíbila a už jsem u ní zůstala.

2. Máte ve své rodině nějakou sestru či lékaře?

Ne, nemám. Jen ve vzdálené rodině.

3. Ve kterých letech a na které škole jste studovala?

1961 – 1965 Střední zdravotnická škola obor zdravotní sestra.

4. Jaký byl obsah výuky a jaká byla praxe?

První ročník jsme měly praxi v Barumu jako dělnice (firma pro výrobu pneumatik), řekli nám, že musíme poznat těžkou práci dělníků, o které se budeme po dokončení studia starat. Ve druhém ročníku jsme pracovali jako sanitárky v OUNZ Gottwaldov.

Teprve až ve třetím ročníku jsme měly praxi v nemocnici jako sestry jeden den v týdnu, ke konci třetího ročníku byla také souvislá praxe jeden měsíc. Po dobu souvislé praxe jsme nesměli být doma, ale museli jsme bydlet v nemocnici na domově mládeže v Gottwaldově přestože mnohé z nás bydlely ve Zlíně. Byl to internát zdravotních sester.

Ve čtvrtém ročníku bylo praxe víc – asi dva dny v týdnu. V květnu pak byly maturity, takže zhruba do dubna byly praxe, pak už následovala příprava k maturitní zkoušce.

Škola bývala někdy i od půl sedmé ráno – cca 9 nebo 10 vyučovacích hodin denně. Praxe začínala v 6 hodin ráno (8 hodin směny), na některých oddělení byly učitelky praktického výcviku a kde nebyly, tam se nám věnovaly staniční sestry.

Jako žákyňky jsme na praxi nesměly být namalované, bez nalakovaných nehtů, nesměly jsme přijímat soukromé návštěvy na odděleních. Měly jsme zakázáno chodit na jiná oddělení, nesměly jsme jíst jídlo pro nemocné.

5. Kam jste hned po škole nastoupila a kde všude jste za svou kariéru pracovala?

Hned po škole jsem nastoupila na úrazovku, přesto že jsem velmi chtěla na chirurgii. Měla jsem příslib pracovního místa na chirurgii do závodní nemocnice na 31. budově, ale protekčně přijali mou spolužačku. Vedení nemocnice mě chtělo poslat do Slavičinské nemocnice, ale vzhledem k tomu, že jsem se po maturitě o prázdninách vdala, řekla jsem, že jako vdaná žena, která čeká dítě do Slavičina nepůjdu, takže mi nezbylo nic jiného než jít na úrazovku do závodní nemocnice.

Úrazová ambulance tehdy patřila pod okresní ústav národního zdraví (dále jen OUNZ) Gottwaldov, jež měl pronajaté prostory v 31. Budově Svitu – tehdy Závodní nemocnice. Na úrazovce jsem pracovala celkem 17 let. Poté jsem byla na přijímacím oddělení OUNZ Gottwaldov, tam jsem pracovala 5 let. Součástí přijímacího oddělení byla tehdy i záchranka, jezdili jsme ve Škodě 1203. Úrazové oddělení bylo pro mě nejtěžší, bylo ve staré tovární budově. Byly tam jen dřevěné přepážky místo zdí, toalety byly na chodbě a vodu jsme museli pacientům nosit v kovových konvích. Vždy říkám, že by si dnešní mladé sestry měly zkusit práci ve stejných podmínkách, jaké jsem tehdy měla já.

Na přijímacím oddělení si mě vyhlédl MUDr. Mistrik a nabídl mi místo na interním oddělení profesora Rybky, abych tam zřídila příjmovou ambulanci, která se tam v té době rozjížděla – byl to příjem pro celou budovu interny. Souhlasila jsem, dostala jsem k ruce několik řemeslníků a během tří dnů jsem musela rozjet celé oddělení příjmu pro interní oddělení. Tam se přesunula i záchranka, dodnes si pamatuju, když mě poslali koupit brašnu na vybavení do sanitky... Na interním oddělení jsem pracovala 3 měsíce a pak mě pan profesor Rybka nabídl práci na neurologii u paní doktorky Rybkové v neurologické ambulanci, zpět v Závodní nemocnici na 31 budově, protože dosavadní sestra MUDr. Rybkové emigrovala do Ameriky. Přešla jsem, zejména kvůli špatnému spojení z nemocnice ke mně domů. Tam jsem pracovala konečně jen na jednu směnu (ranní). Práce sester byla v té době na tři směny. U MUDr. Rybkové jsem pracovala 16 let.

Poté jsem šla pracovat do domu Naděje kde jsem byla sestra v terénu, kdy jsem obcházela nemocné v domácí péči, nad sebou jsem měla dvě lékařky a ty mi zadávaly práci kolem lidí. Poté jsem kvůli zdravotním obtížím musela této práci zanechat a nastoupila jsem do domu pokojného stáří na Lukově, tam jsem byla 5 let, poté jsem šla do zasloužené penze.

6. Jaký byl Váš nástupní plat v daném roce?

Nástupní plat v roce 1965 byl pro sestru 1050,- Kčs hrubého, to bylo 850,- Kčs čistého, za třísměnný provoz včetně svátků a víkendů.

7. Setkala jste se za svou kariéru s někým, kdo Vás pracovním způsobem poznamenal (např. lékař či sestra, kteří svou práci milují žijí jen pro ni)

Ovlivnil mě celý kolektiv úrazovky, bylo to velmi těžké – museli jsme vypomáhat i na operačních sálech a ambulanci a právě přemíra práce nás tak báječně všechny stmelila. Kolektiv tam byl skvělý, proto jsem tam tak dlouho vydržela. Byly jsme jeden velký tým s výbornou spoluprací mezi lékaři a sestrami, i osobní a přátelské vztahy mezi personálem byly velmi dobré.

8. Sloužil s vámi nějaký zdravotní asistent (muž)?

V době, kdy jsem začínala, ne. Tehdy byly zdravotní sestry jen ženy. Setkala jsem se se zdravotním asistentem (mužem) až na Lukově v domě pokojného stáří, kterého jsem zapracovávala jako čerstvého maturanta. Později začal pracovat jako staniční sestra. Tehdy nechodili do nemocnic ani vojáci na civilní služby. Na Lukově jsme měli časem i sanitáře (muže).

9. Litovala jste někdy, že jste si zvolila povolání zdravotní sestry?

Ne, nikdy. Svou práci jsem milovala, ale měla jsem těžký osobní život. Díky práci se mi rozpadlo manželství. Měla jsem roční dítě a pracovala jsem na tři směny, o svátcích i víkendech. To výrazně poznamenalo můj osobní život.

10. Zažila jste někdy nějaký vysoce emotivní zážitek?

Zažila jsem jednou v létě manželé – motorkáře, byli velmi mladí (asi 20 let) a havarovali. Ta žena si zlomila vaz, takže byla ochrnutá a selhávali jí všechny vitální funkce. Co mě však šokovalo bylo, že manžel, kterému se až na pár škrábanců nestalo nic, na ni svaloval všechnu vinu. První co mě dojalo, že jí muž tahal z uší zlaté náušnice a zlatý prstýnek z ruky (to byla první starost). To bylo velmi negativně emotivní a do smrti to nezapomenu. S kolegyní jsme u té ženy během volných chvil seděly, držely ji za ruku, až do poslední chvíle kdy zemřela na selhání plic. To bylo poprvé, co jsem u pacienta brečela.

Další emotivní zážitky byly s dětmi – těžce zraněnými – tehdy nebyly žádné ARO ani JIP, měly jsme jen velkou vyšetřovnu s přibližně 5 lůžky s těžkými stavy. Takže bylo hrozné vidět umírat malé děti. Zažila jsem starší ženu, co žila sama a měla dítě, chlapce, chodil do první třídy, srazilo ho auto a on nám na oddělení posléze zemřel. Matce z toho zběly vlasy, to mi taky velmi utkvělo v hlavě – ta matka totiž viděla umírat své dítě. Na úrazovce toho bylo spoustu, viděla jsem např. trepanace lebky, vyhrěznutý mozek...

11. Jaký byl Váš nejkurióznější případ?

Např. pán, který přijel z honu s prostřeleným stehnem, spletli si ho s kancem. To byl jediný úsměvný zážitek.

Více bylo těch negativních, třeba narkoman, co nám chtěl zapálit ambulanci, toho jsme museli dát do kazajky, celé noční směna z oddělení asi 7 lidí tohoto pacienta pacifikovalo do příjezdu policie. Pak jsme měli pacienta s amputovanými končetinami a ten chtěl skákat stále z okna. Nebo na přijímačce (přes den příjem, v noci pohotovost) s narkomanem, který nás chtěl podřezat, přičemž držel rozbitou sklenici sestře pod krkem a dožadoval se o Astyl (na dýchací potíže, vysoce návykové). Nebo na Lukově v domě pokojného stáří nám pacienti stále utíkali, nesměly jsme je zamykat na pokojích, aby to nebylo týráním, věčně jsme je naháněli třeba s policií někde v lese... Bylo toho spoustu.

12. Stal se Vám někdy nějaký pracovní úraz?

Na úrazovce nebyly postele s kolečkama jako je tomu dnes, ale tzv. „zvedáky“, spěchali jsme na sál a kolegyně mi přejela nohu a zlomila mi prst.

13. Poskytovala jste někomu první pomoc mimo nemocnici?

Ano, nebylo to přímo mimo nemocnici, ale u nervové ambulance kde jsem pracovala. Paní tam seděla na lavičce a měla srdeční zástavu – tu jsem oživila. Dodnes když mě potká tak mi děkuje, že jsem jí zachránila život.

Pak na dovolené v Maďarsku jsem křísila s jinou zdravotní sestrou tonoucího muže u Balatonu, měl infarkt a přes veškeré naše úsilí nakonec zemřel. Lidé z domu si ke mně chodili pro radu či pomoc, dokonce obvodní lékař MUDr. Boháček (pracoval se mnou na přijímačce) mi posílal pacienty domů (byl to obvodní lékař pro náš obvod, kde jsem bydlela) k aplikaci injekcí.

14. Setkala jste se s nějakým smutným osudem? (nezájem rodiny o nemocného... atd.)

Ano na Lukově v domě pokojného stáří (pracovala jsem na oddělení pro seniory s vyšším stupněm demence), to bylo opravdu hrozné, když jsem vídala rodiny některých klientů jež navštěvovali své blízké jen v důchodový den, vzít peníze. Za svými blízkými nechodili ani na vánoce, to bylo smutné.

15. Jaký je Váš pohled na současné zdravotnictví, když srovnáte dnešní dobu s dobou kdy jste nastupovala do práce?

Dělala jsem chvíli i v privátní praxi (nervová ambulance), pro lékaře je privátní praxe jistě výhodnější, ale záleží čistě na lékaři, kolik bude sestře platit. Proto bych řekla, že když jsem pracovala ve státní nemocnici, bylo to pro mě jako pro sestru lepší. Ale setkala jsem se i s tím, že jsou velmi dobře placené.

V té době lékaři s pacienty více komunikovali, teď mají spoustu papírování. Je to úplně jiné... Za mých časů to bylo lepší pro pacienty. Později začali lékaři více šetřit na pacientech kvůli pojišťovně (lázně, rehabilitace, pomůcky...) Pacienti byly dříve vděční za péči, kterou

jsme jim poskytovali, byli zcela jiní než dnes. Lidem se tehdy personál daleko víc věnoval. Chorobopisy jsem psala v noci. Sice jsem měla méně pomůcek a vybavení než dnes. Ale péče o pacienta byla vždy to nejdůležitější. Práce sestry byla tehdy velmi ceněná, uznávaná a prestižní.

16. Máte pocit, že Vaše celoživotní práce ve zdravotnictví měla smysl, čím Vás obohatila, co Vám dala a vzala?

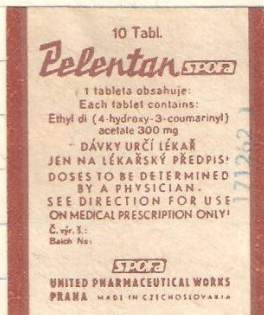
Brala jsem své povolání vždy jako poslání – speciálně na úrazovce když jsem viděla, jak se lidé uzdravují, měla jsem z toho vždy dobrý pocit. Práci jsem milovala, kdybych si měla znovu zvolit, zvolila bych si totéž. Velmi mě uspokojovalo pomáhat lidem.

Děkuji za rozhovor.

Foto maturitního tabla, rok 1965 (sestra v černém rámečku)

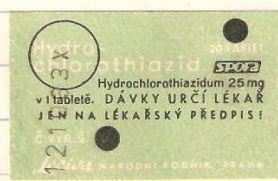
Léky používané na interním oddělení.

hypnotikum antikoagulantium spasmolyticum

léčivá se k pří- laxancium
pravě má cho-
lecytostagmii

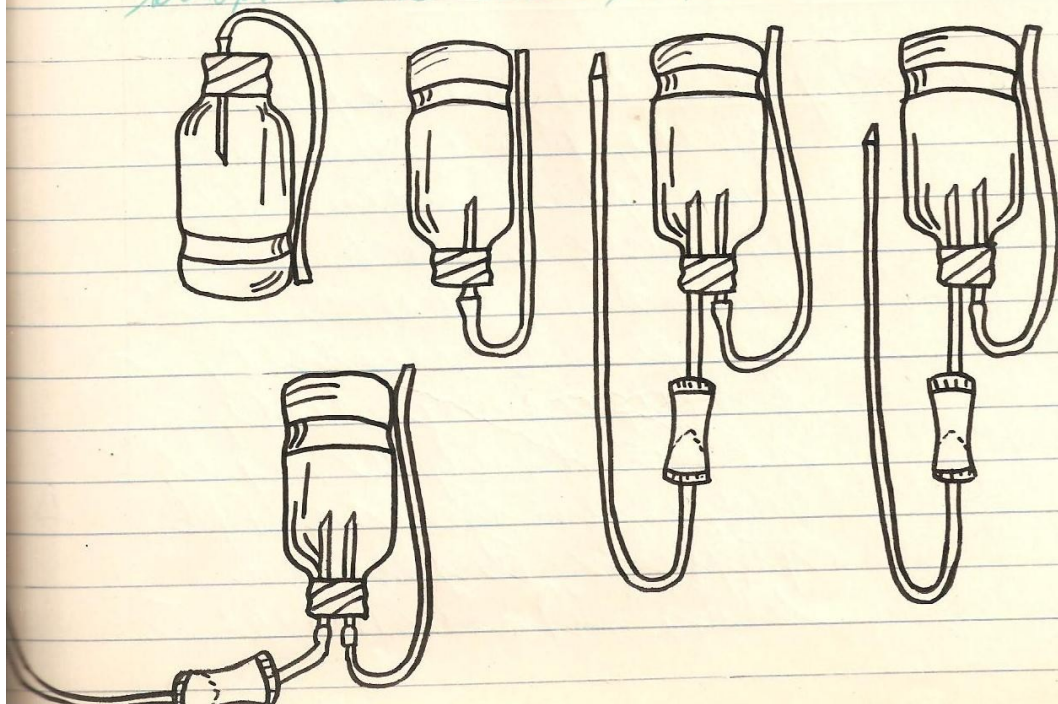
uterotonikum antitusikum diuretikum -
narturové

W

Ukázka z deníku ošetrovatelské péče 1

Použití transformující soupravy sterilní naprogramování:

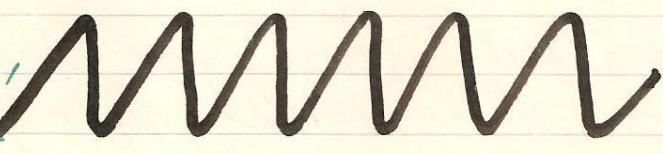
1. Do syrančí kloboučku a koncovky se vloží
pohří zářivá dioda nebo žlutá dioda.
2. Do sterilního nádobí se vloží se sterilní
perforní jehla transformující soupravy a rovněž
se vloží.
3. Do nádobí se sterilní křížem odvedeno-
mí jehly spojí, křížem se vloží a jehly.
Křížem se vloží jehla tak, aby byla jehla
v úrovni dna koncovky. Křížem se vloží
musí být sterilní a rychlé.
4. Křížem se vloží se vloží
5. Povrch se vloží, souprava se vloží
pod křížem, křížem do sterilní polo-
hy, křížem se vloží naprogramování.
6. Souprava se vloží se vloží a
rychle do výš křížem, křížem v konci.
7. Křížem se vloží se vloží a
souprava se vloží se vloží křížem.

Ukázka z deníku ošetrovatelské péče 2 (obrázky jsou ručně malované)

Interní oddělení

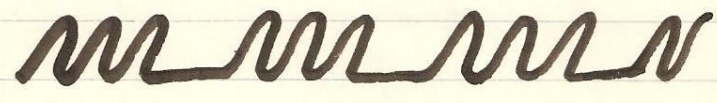
XXI. pavilon – sever
přítomna od 29.4. – 29.5.65

Kussmaulovo dýchání

Hluboké, klavírní při stavu hlubokého krevního
mí, způsobená auto intoxikací organismu.

Cheyne - Stokesovo
dýchání

Výrůčiví se dýchacími přestávkami s postup-
nou a postupnou dých. výkyvů. Při krizích
do nosku, uškánek úst a krtků, otoků.

Biotovo dýchání

Pravidelné, měkké dýchání s přestávka-
mi při zúžení mozkových blan.

Fotografie sestry od uměleckého fotografa (úmyslně foceno proti světlu)